

# FELLES SAMBANDSREGLEMENT FOR NØDNETT

Versjon 4



**POLITIET**  
POLITIDIREKTORATET



Helsedirektoratet



**dsb**

Direktoratet for  
samfunnssikkerhet  
og beredskap

# Felles sambandsreglement for Nødnett

## Politiets beredskapssystem del II (PBS II)

Godkjent	1. februar 2018
Ikrafttredelse	1. mars 2018*
Erstatter	Felles sambandsreglement for nødetatene og beredskapsbrukere versjon 3
Utgitt av	Politidirektoratet

ISBN 978-82-8256-081-8  
POD publikasjon 2018/01

Henvendelser vedrørende reglementet rettes til:  
Politidirektoratet,  
Postboks 8051 Dep, 0031 Oslo  
E-post: [politidirektoratet@politiet.no](mailto:politidirektoratet@politiet.no)  
Internett: [www.politiet.no](http://www.politiet.no)

### Revisjonshistorikk

Versjon 1	13. juni 2008
Versjon 2	2. november 2009
Versjon 3	2. mai 2013
Versjon 4	1. februar 2018

\*Ikrafttredelse med tilpassinger ift. kap. 3 beskrevet i rundskriv fra Politidirektoratet.

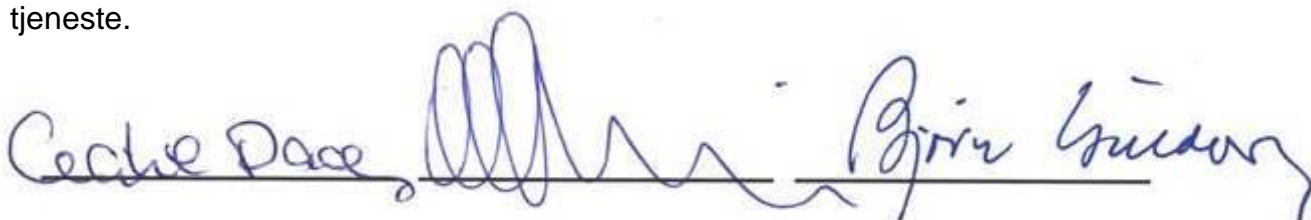
## Forord

Nødnett skal ivareta nødetatene og beredskapsaktørenes operative og sikkerhetsmessige krav til kommunikasjon.

Et funksjonelt samband og enhetlig bruk er avgjørende for godt samvirke og for at brukerne skal kunne løse sine oppgaver på en god måte. Sikker og stabil kommunikasjon er en forutsetning for effektiv koordinering og samvirke ved felles innsats i det daglige og ved store hendelser.

For å sikre utnyttelse av de mulighetene Nødnett gir, og for å ivareta sikkerhet for mannskapene, stilles det krav til brukerens kompetanse og korrekt bruk.

Sambandsreglementet skal legges til grunn ved opplæring, øving og i operativ tjeneste.



Cecilie Daae  
Direktoratet for  
samfunnssikkerhet og  
beredskap

Odd Reidar Humlegård  
Politidirektoratet

Bjørn Guldvog  
Helsedirektoratet

# Innhold

<b>1</b>	<b>Innledning .....</b>	<b>6</b>
1.1	Generelt om Nødnett.....	6
1.2	Formålet med sambandsreglementet.....	6
1.3	Forvaltningsansvar og myndighetsutøvelse for felles sambandsreglement ....	6
<b>2</b>	<b>Identifisering i Nødnett .....</b>	<b>8</b>
2.1	Kallesignaler og ISSI .....	8
2.2	Kallesignal mellom 11x-sentraler ved bruk av felles talegrupper.....	8
2.3	Kallesignaler for innsatspersonell i felles talegrupper.....	8
<b>3</b>	<b>Talegrupper.....</b>	<b>10</b>
3.1	11X-talegrupper.....	10
3.2	BAPS-talegrupper .....	10
3.3	SAMVIRKE-talegrupper .....	11
3.4	SAR-talegrupper.....	12
3.5	Maritimt VHF samband og Nødnett.....	12
3.6	SAMVUP-talegrupper.....	13
3.7	BEREDSKAP-talegrupper .....	13
3.8	FELLES-talegrupper.....	14
3.9	Felles talegrupper for opplæring .....	14
3.10	Tverrfaglige talegrupper .....	15
3.11	Sammenkobling med felles talegrupper .....	15
3.12	Internasjonale talegrupper i Nødnett .....	15
3.13	Talegrupper i direktemodus (DMO) .....	16
	3.13.1 Felles DMO talegrupper i Norge .....	16
	3.13.2 Internasjonale DMO talegrupper (EURO-DMO).....	16
<b>4</b>	<b>Varsling og samvirke .....</b>	<b>17</b>
4.1	Prosedyrer for varsling mellom nødetatene.....	17
	4.1.1 Trippelvarsling .....	17
	4.1.2 SAR-varsling.....	17
	4.1.3 Tverrvarsling.....	17
	4.1.4 Overføring av nødmelding fra publikum.....	17
4.2	Varsling av beredskaps- og samvirkeaktører .....	18
	4.2.1 Kommunikasjon mellom beredskaps- og samvirkeaktører og nødetatene	18
	4.2.2 2xx-ANROP .....	18
4.3	Informasjonsdeling og etablering av felles situasjonsforståelse .....	18
	4.3.1 På vei til felles hendelse .....	18
	4.3.2 Ved ankomst til felles hendelser .....	19
	4.3.3 Under innsats i felles hendelser.....	19

4.4	Bruk av Gateway ved samvirke .....	19
4.5	Bruk av DMO repeater ved innsats i felles hendelse.....	19
<b>5</b>	<b>Kapasitetsbegrensninger i Nødnett .....</b>	<b>20</b>
5.1	Tiltak ved kapasitetsproblemer .....	20
5.2	Manglende ledig taletid i talegruppe .....	20
<b>6</b>	<b>Opplæring og øvelser .....</b>	<b>21</b>
6.1	Krav til opplæring .....	21
6.2	Opplæring og kapasitet .....	21
6.3	Trening og øving .....	21
6.3.1	Øvelse i skarpe talegrupper .....	21
6.3.2	Reelle hendelser under øvelser .....	21
<b>7</b>	<b>Taushetsplikt og konfidensialitet i Nødnett .....</b>	<b>22</b>
7.1	Taushetsplikt .....	22
7.2	Urettmessig bruk .....	22
7.3	Oppbevaring av radioterminaler .....	22
7.4	Tap av radioterminal.....	22
<b>8</b>	<b>Vedlegg oversikt.....</b>	<b>23</b>

# 1 Innledning

## 1.1 Generelt om Nødnett

Nødnett er det nasjonale radiosambandet for nødetater, beredskaps- og samvirkeaktører i Norge. Nødnett er et lukket radionett med en landsdekkende infrastruktur. Nettet er avlyttingssikret. Med Nødnett kan brukerne kommunisere i talegrupper både internt i egen organisasjon, og på tvers av organisatoriske og geografiske grenser. Nærmere beskrivelse av tjenester og funksjoner, samt hvem som kan bli bruker av Nødnett fremgår av dokumentet *"Nødnett i bruk: En oversikt over tekniske løsninger og funksjoner i Nødnett, samt retningslinjer for bruk"* utgitt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

## 1.2 Formålet med sambandsreglementet

Sambandsreglementet skal sikre nødvendig kommunikasjon ved internt og eksternt samvirke i Nødnett, gjennom entydige prosedyrer og rutiner for kommunikasjon mellom brukerne.

Nødetatene og beredskapsaktører skal planlegge sine operative prosedyrer med forankring i dette dokumentet. Øvrige samvirkeaktører må i sine respektive reglement forholde seg til bestemmelser beskrevet i dette reglementet når de samhandler med nødetatene og beredskapsaktører i felles talegrupper. Dette for å sikre:

- høy effektivitet og god kvalitet på felles kommunikasjon, både i det daglige og ved større kriser og beredskapssituasjoner
- god koordinering og ressursutnyttelse innen og mellom organisasjoner/etater
- sikkerhet for beredskaps- og innsatspersonell

Sambandsreglementet for Nødnett består av flere nivåer:

- Felles sambandsreglement for Nødnett
- Nasjonalt nivå for den enkelte organisasjon/etat
- Regionalt/lokalt innen den enkelte organisasjon/etat

Dokumentene utgjør et helhetlig sambandsreglement som ivaretar de ulike nivåer for den enkelte brukergruppe. Prinsipielle beslutninger knyttet til struktur og oppbygging skal legges til grunn, både på felles, nasjonalt og regionalt/lokalt nivå. Den enkelte organisasjon/etat er selv ansvarlig for ferdigstilling av reglement på nasjonalt og regionalt/lokalt nivå.

## 1.3 Forvaltningsansvar og myndighetsutøvelse for felles sambandsreglement

Politidirektoratet (POD) har forvaltningsmessig ansvar for Felles sambandsreglement for Nødnett. Revisjon gjennomføres av POD i samarbeid med Helsedirektoratet (Hdir), DSB, Forsvaret og Hovedredningssentralen (HRS).

Forvaltningsansvaret er hjemlet i Politiloven § 27 og Politiinstruksen § 12-2 der det tillegges politiet *å iverksette og organisere redningsinnsats der menneskers liv og helse er truet, hvis ikke en annen myndighet er pålagt ansvaret.*

Kongelig resolusjon av 19. juni 2015 med hjemmel i Politiloven § 27 fastsetter redningstjenestens organisering og rutiner for samarbeid, ledelse, koordinering, ansvar og oppgaver. Redningstjenesten ledes av to HRS og underordnede lokale redningssentraler (LRS).

Ansvarer som er beskrevet i hjemmelsgrunnlaget over innebærer også at administrasjon av talegrupper for å koordinere felles innsats tilligger politiet/LRS/HRS.

Oppdatert versjon av dette reglementet er tilgjengelig på [www.politiet.no](http://www.politiet.no).

## 2 Identifisering i Nødnett

### 2.1 Kallesignaler og ISSI

Kallesignaler brukes for å sikre identifisering av *ressurser* som benytter Nødnett. Overordnede prinsipper og struktur for oppbygging av kallesignaler beskrives i dette reglementet. Den enkelte etats eller organisasjons interne kallesignal beskrives i egne reglement.

Alle *radioterminaler* i Nødnett identifiseres også med et abonnentnummer (ISSI). Til alle ISSI tilordnes et alias som kan vises i displayet i radioterminaler og i kontrollrom.

### 2.2 Kallesignal mellom 11x-sentraler ved bruk av felles talegrupper

Kallesignal mellom 11x-sentraler skal tilkjenne hvilken etat man tilhører. For politiets operasjonssentral og brannvesenets alarmsentral er etatsbetegnelse etterfulgt av distriktnummer hvor den enkelte 11x-sentral (brann og politi) har hovedsete. For helse tilkjennegis AMK-navn.

<i>Etat</i>	<i>Distrikt / geografisk område</i>
Brann	Branndistriktnummer (eks. Brann 02)
Politi	Politidistriktsnummer (eks. Politi 203) <sup>1</sup>
Helse	AMK-navn (eks. AMK Sørlandet)

Oversikt over nødetatenes nummerering og kallesignal for geografiske områder er presentert i vedlegg til dette dokumentet.

### 2.3 Kallesignaler for innsatspersonell i felles talegrupper

Kallesignalene er bygd opp av en kombinasjon med organisasjonens navn, funksjon/tall og bokstaver:

- Organisasjonen/etatens navn/helseressurs skal tilkjenne i klartekst.
- Ved innsats utenfor eget distrikt benyttes en distriktidentitet i tillegg til organisasjonsnavnet.
- I kallesignalet beskrives funksjon/distrikt/enhet i klartekst eller ved bruk av bokstaver<sup>2</sup> og sifre.

Ved *samvirke i felles talegrupper* benytter nødetatenes innsatsledere ved hendelsen følgende kallesignal.

- Innsatsleder<sup>3</sup> for hendelsen, som normalt vil være fra politiet, skal benytte kallesignal **INNSATSLEDER**. Ved fravær av personell fra politi eller brann kan leder fra andre aktører inneha rollen som innsatsleder i henhold til lov og forskrift.<sup>4</sup> Det er kun denne funksjonen som kan benytte ordet "innsatsleder" i sitt kallesignal.
- Innsatsleder Helse (ILH) skal benytte kallesignal **IL HELSE** (skal uttales: "I-L HELSE" – ikke fonetisk bokstavering) for å unngå misforståelser.

<sup>1</sup> I en overgangsperiode knyttet til omorganisering av politiets organisasjon benyttes tresifret distriktsnummer, hvor første siffer alltid er 2

<sup>2</sup> Bokstaver i kallesignal uttales i henhold til det fonetiske alfabet.

<sup>3</sup> Innsatsleder er beskrevet i Politiets beredskapssystem del I, som er tilgjengelig på [www.politiet.no](http://www.politiet.no)

<sup>4</sup> Sivilbeskyttelsesloven av 25.6.2010 nr. 45 og Forskrift om industrivern av 18.2.2015 nr. 135



- Innsatsleder Brann (ILB) skal benytte kallesignal **IL BRANN** (skal uttales: "I-L BRANN" – ikke fonetisk bokstavering) for å unngå misforståelser.

I de tilfeller der Innsatsleder Brann også er innsatsleder for hendelsen skal kallesignal **INNSATSLEDER** benyttes. Tilsvarende gjelder for andre ressurser, dersom de innehar rollen som innsatsleder for hendelsen (jf. fotnote 4).

Andre enheter som i en hendelse er tildelt rolle som dellerleder eller en definert funksjon benytter funksjonsbeskrivelsen som kallesignal.

Eksempel: *leder evakueringspunkt, leder hundesøk, osv.*

Øvrig innsatspersonell kan benytte funksjonsbeskrivelse i stedet for individuelt kallesignal der dette vurderes hensiktsmessig.

Eksempler på kallesignal:

Sammenheng Etat/ Ressurs	I lokal etats- talegruppe	I etats-talegruppe på tvers av distrikter (utenfor eget distrikt)	I felles talegruppe i eget politidistrikt	I felles talegruppe på tvers av distriktsgrenser (utenfor eget distrikt)
Brann	M1-1	Brann 02-M1-1	Brann M1-1	Brann Moss M1-1
Politi	M3-0	2-0-1-M3-0	Politi M3-0	Politi Oslo-M3-0
Ambulanse	4-2-1	Hamar 4-2-1	Ambulanse 4-2-1	Ambulanse Hamar 4-2-1
Legevakt-lege	Lege 1-7	Lege 1-7 Sarpsborg	Lege 1-7 Sarpsborg	Lege 1-7 Sarpsborg
Luftambulans	Luftambulans 1-1 Lørenskog	Luftambulans 1-1 Lørenskog	Luftambulans 1-1 Lørenskog	Luftambulans 1-1 Lørenskog
Rednings helikopter	Rednings-helikopter Rygge	Rednings-helikopter Rygge	Rednings-helikopter Rygge	Rednings-helikopter Rygge
Røde Kors vakthavende	Hamar 0-1	Hamar 0-1	Røde Kors Hamar aksjonsleder	Røde Kors Hamar aksjonsleder
Sivilforsvar leder FIG	FIG Hvaler 1-1	FIG Hvaler 1-1	Sivilforsvaret FIG Hvaler leder	Sivilforsvaret FIG Hvaler leder

Ved samvirke med andre beredskaps- og samvirkeaktører benyttes samme prinsipp som skissert over ved at organisasjon tilkjennegis i klar tekst, deretter funksjon og ressurs navn/type. Organisasjonene beskriver sine kallesignaler i egne reglementer/prosedyrer.

### **3 Talegrupper**

Under følger en beskrivelse av de mest brukte felles talegruppene. Felles talegrupper skal gi mulighet for hensiktsmessig kommunikasjon på tvers av organisasjoner samtidig som nødvendig behov for konfidensialitet og sikkerhet ivaretas. Felles talegrupper er tilgjengelig for to eller flere organisasjoner for samvirkekommunikasjon. Bruk av de ulike talegruppene besluttes og reguleres av den organisasjon som eier/administrerer talegruppen.

Som hovedregel skal det ikke håndteres flere hendelser i samme felles talegruppe. Dette gjelder ikke 11X-talegrupper.

Felles talegrupper kan benyttes til øvelser etter klarering med samme instans som beslutter bruk av talegruppen i en reell hendelse. Se for øvrig pkt. 6.3.1.

#### **3.1 11X-talegrupper**

Tilgang til 11X-talegrupper er forbeholdt nødetatens 11x-sentraler. 11X-talegrupper kan nyttes når 11x-sentralene i et politidistrikt har behov for rask og sikker kommunikasjon som ikke involverer radioterminalbrukere. 11X-talegrupper har gyldighet pr. politidistrikt. 11X-talegrupper kan brukes til tverrvarsling/trippelvarsling.

#### **3.2 BAPS-talegrupper**

BAPS (Brann-Akuttmedisin-Politi-Samvirke) er felles talegrupper forbeholdt kommunikasjon mellom nødetatene.

Hvert politidistrikt disponerer ni BAPS-talegrupper som tildeles den enkelte hendelse, eller for bruk på innsatsområdet for ulike funksjoner f.eks. samleplass, evakueringspunkt osv.

All bruk av BAPS-talegrupper besluttes av politiets operasjonssentral, som umiddelbart underretter de andre aktørene om valgt BAPS-talegruppe.

Radioterminaler som tillates å ha BAPS-talegrupper programmert uten særskilt søknad må ha ISSI som begynner på 1, 2 eller 3. HRS har tilgang til å lytte i disse talegruppene.

Tilgang til BAPS-talegruppene innenfor den enkelte nødetat besluttes av:

- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) for brukere i Brann
- Helsedirektoratet (Hdir) for brukere i Helse
- Politidirektoratet (POD) for brukere i Politiet

BAPS-talegruppene eies og administreres av politiet. Tilganger utover beskrivelsen over, besluttes av POD i samråd med Hdir og DSB.

<b>Talegruppe</b>	<b>Regulering</b>	<b>Bruksområde</b>
xx <sup>5</sup> -BAPS-1 til 9	Gyldig pr. politidistrikt. Bruk besluttes av politiets operasjonssentral.	Benyttes ved samvirke mellom Brann - Akuttmedisin – Politi.

BAPS-talegrupper skal ikke benyttes til utalarmering, sambandssjekk e.l.

### 3.3 SAMVIRKE-talegrupper

SAMVIRKE-talegruppene er ment brukt ved hendelser som ikke er definert som redningsaksjoner<sup>6</sup>, når nødetatene har behov for å kommunisere med brukere som ikke har tilgang på BAPS.

Hvert politidistrikt disponerer sju SAMVIRKE-talegrupper.

All bruk av SAMVIRKE-talegrupper besluttes av politiets operasjonssentral, som tildeler SAMVIRKE-talegruppe(r) til aktører som har behov for dette. Valgt talegruppe underrettes alle involverte aktører uten unødig opphold av koordinerende aktør i hendelsen.

Tilgang til SAMVIRKE-talegruppene SAMV-1 til 5 kan gis til nødetatene og andre beredskapsaktører i Nødnett for kommunikasjon mellom en eller flere nødetater og/eller andre beredskapsaktører. For andre beredskapsaktører enn nødetatene skal behovet for tilgang til gruppene vurderes før tilgang gis. Dette gjøres i forbindelse med implementering av aktuell bruker i Nødnett.

Tilgang til SAMVIRKE ALLE-talegruppene SAMV-A1 og A2 tildeles alle brukere i Nødnett.

Talegruppene er ment brukt ved hendelser der nødetatene og/eller andre beredskapsaktører har behov for å kommunisere med brukere som ikke har tilgang på SAMV-1 til 5.

SAMV-A1 og A2 kan sammenkobles med usikrede nett. Nødnettets konfidensialitet er ikke garantert i disse talegruppene.

SAMVIRKE-talegruppene eies og administreres av politiet. Tilgang til SAMV-1 til 5 besluttes av POD.

<b>Talegruppe</b>	<b>Regulering</b>	<b>Bruksområde</b>
xx-SAMV-1 til 5	Gyldig pr. politidistrikt. Bruk skal besluttes av politiets operasjonssentral.	Benyttes for samvirke mellom nødetatene og/eller andre beredskapsaktører, bortsett fra ved hendelser som er definert som søk- og redningsaksjoner.
xx-SAMV-A1 og A2	Gyldig pr. politidistrikt. Bruk skal besluttes av politiets operasjonssentral.	Benyttes for samvirke mellom brukere av Nødnett.

SAMVIRKE-talegrupper skal ikke benyttes til utalarmering, sambandssjekk e.l.

<sup>5</sup> xx er lik politidistriktsnummer uten angivelse av første siffer i felles talegrupper, eksempel: 203 Innlandets BAPS 1 angis slik: 03-BAPS-1

<sup>6</sup> er tildelt, eller vil bli tildelt SAR-nummer

### 3.4 SAR-talegrupper

SAR-talegruppene er felles talegrupper for redningstjenesten og benyttes under søk- og redningsaksjoner.

Ved akuttsituasjoner skal LRS vurdere om situasjonen er å regne som en redningsaksjon hvor samband skal etableres i SAR-talegruppe, eller om situasjonen skal håndteres ved bruk av andre talegrupper.

Hver LRS er forhåndstildelt SAR-talegrupper fra HRS som kan tas i bruk uten ytterligere klarering.<sup>7</sup> Dette for å unngå tidstap i forbindelse med varsling og tildeling av talegruppe ved en antatt søk-/redningsaksjon. Ved behov for flere talegrupper vil HRS/LRS beslutte hvilken SAR-talegruppe som skal benyttes. Dersom ordinære hendelser endrer karakter til å bli redningsaksjoner skal normalt felles kommunikasjon styres over til SAR-talegrupper av LRS/HRS.

Ved sjøhendelser er primærsamband maritime VHF kanaler (se også pkt. 3.5). HRS/LRS beslutter bruk av SAR-talegruppe i tillegg (sekundærsamband) til det etablerte maritime samband.

LRS for hvert distrikt kan normalt godkjenne bruk av SAR-talegrupper til øvelse. I tillegg skal HRS informeres om dette.

Redningstjenesten har egne anropstalegrupper for HRS Sør-Norge og HRS Nord-Norge.<sup>8</sup>

SAR-talegruppene eies og administreres av HRS. Tilgang til SAR-talegruppene besluttes av HRS.

Talegruppe	Regulering	Bruksområde
Alle SAR-talegrupper	Nasjonal gyldighet. Bruk besluttes av LRS etter retningslinjer fra HRS.	Benyttes under søk og redning.

### 3.5 Maritimt VHF samband og Nødnett

Krav til lytteplikt for alle fartøy er forankret i «The International Convention for the Safety of Life at Sea» (SOLAS). Konvensjonen setter minimumsstandarder for sikkerhet innenfor samband til sjøs, og ITU Radio Regulations (RR); Alle fartøy som er under fart har lytteplikt på maritim kanal 16.

Norsk lovverk stiller enda strengere krav, og i praksis betyr dette at det for alle yrkesfartøy i Norge er krav om VHF-radio ombord og det er lytteplikt på maritim kanal 16 og 70 – herunder kommer også politi-, brann- og ambulanse-båter.

Samband for ledelse og koordinering ved sjøredning skal foregå på maritim VHF. For ressurser som bidrar på land gjelder bruk av Nødnett.

<sup>7</sup> se vedlegg for fordeling av SAR-talegrupper pr. politidistrikt

<sup>8</sup> se vedlegg med oversikt over SAR-talegrupper

### 3.6 SAMVUP-talegrupper

SAMVUP (SAMVirke Uten Politi) talegrupper skal benyttes for kommunikasjon mellom AMK-/Legevaktsentraler og beredskapsaktører som også er akuttgjelpere, i forbindelse med akuttmedisinske situasjoner.

Ni SAMVUP-talegrupper er tilgjengelige i hvert politidistrikt.

All bruk av SAMVUP-talegrupper besluttet av AMK-sentralen i det området talegruppen skal benyttes. AMK-sentralen underretter eventuelle andre aktører om valgt SAMVUP-talegruppe.

Tilgang til SAMVUP-talegruppene kan gis til beredskapsaktører som også er akuttgjelpere i forbindelse med akuttmedisinske situasjoner. For andre beredskapsaktører skal behovet for tilgang til talegruppene vurderes før tilgang gis. Dette gjøres i forbindelse med implementering av aktuell bruker i Nødnett.

SAMVUP-talegruppene eies og administreres av Helsedirektoratet. Tilgang til SAMVUP-talegruppene besluttet av Helsedirektoratet i samråd med de regionale helseforetakene.

Talegruppe	Regulering	Bruksområde
xx-SAMVUP-11 til 19	Gyldige pr. politidistrikt. Bruk besluttet av AMK-sentralen i det området talegruppene skal benyttes.	Benyttes for samvirke mellom Helse og beredskapsaktører som også er akuttgjelpere, ved akuttmedisinske situasjoner. Politiet har ikke tilgang til disse talegruppene.

### 3.7 BEREDSKAP-talegrupper

Beredskap-talegruppene brukes om det oppstår et kommunikasjonsbehov som ikke dekkes av andre felles talegrupper. Et slikt behov kan være en hendelse som krever koordinering av personell fra ulike brukergrupper med stor geografisk spredning, f.eks. over to eller flere politidistrikter.

Alle radioterminaler til beredskapsaktører i Nødnett skal inneholde fem BEREDSKAP-talegrupper som har nasjonal gyldighet.

Bruk av BEREDSKAP-talegruppene skal klareres med politiets operasjonssentral i det området hvor bruken er aktuell. Før politiets operasjonssentral iverksetter bruk av en eller flere BEREDSKAP-talegrupper, må de kontakte Politiets Situasjonssenter (PSS) som koordinerer bruken av BEREDSKAP-talegruppene. PSS vil tildele ledig talegruppe til politiets operasjonssentral.

Når behovet for bruk av den/de tildelte talegruppene ikke lenger er til stede skal PSS varsles om dette av politiets operasjonssentral. Dersom politiet selv ikke er involvert i bruk av talegruppen, skal politiets operasjonssentral varsles av aktuelle brukere, og deretter informere PSS om at behovet har opphørt. Politiets operasjonssentral skal tydelig meddele i talegruppen til eventuelle tilknyttede brukere at bruk av talegruppen avsluttes.

BEREDSKAP-talegruppene eies og administreres av politiet.

Talegruppe	Regulering	Bruksområde
BEREDSKAP-1 til 5	Nasjonal gyldighet. Bruk besluttes av politiet.	Kan benyttes for kommunikasjon mellom beredskapsaktører der andre felles talegrupper ikke er tilgjengelige eller egnet. Er egnet for hendelser som pågår på tvers av politidistrikter.

### 3.8 FELLES-talegrupper

Alle radioterminaler i Nødnett inneholder fem FELLES-talegrupper som har nasjonal gyldighet. FELLES-talegruppene brukes om det oppstår et kommunikasjonsbehov som ikke dekkes av andre talegrupper og hendelsen krever koordinering av personell fra ulike brukergrupper (både beredskapsaktører og andre brukere) med stor geografisk spredning.

Brukere som vil benytte en FELLES-talegruppe, skal selv kontrollere at den ikke allerede er tatt i bruk av andre. Dersom talegruppen er ledig kan den tas i bruk i den perioden det er nødvendig. Talegruppen frigjøres for andre brukere så snart behovet er opphørt.

FELLES-talegruppene eies og administreres av DSB.

Talegruppe	Regulering	Bruksområde
FELLES-1 til 5	Nasjonal gyldighet. Tas i bruk etter retningslinjer fra DSB.	Kan benyttes for kommunikasjon mellom nødnettbrukere der andre felles talegrupper ikke er tilgjengelige eller egnet.

### 3.9 Felles talegrupper for opplæring

Egne felles talegrupper er etablert særskilt for opplæring og øving ved nødetatenes kurs- og øvingssentre. Talegruppene har lav prioritet og nasjonal gyldighet.

Bruk av talegruppene koordineres mellom de øvende enhetene.

Talegruppe	Regulering	Bruksområde
ØV-11X	Nasjonal gyldighet.	Benyttes primært av 11x-opplæringssentralene ved øvelser i regi av Politihøgskolen (PHS).
ØV-BAPS-1 til 9	Nasjonal gyldighet.	Benyttes for samvirke mellom Brann/Akuttmedisin/ Politi, ved øvelser i regi av PHS, eller nødetatenes øvrige kurs- og øvingssentre.

ØV-SAMV-1til 5	Nasjonal gyldighet.	Benyttes for samvirke mellom nødetatene og andre beredskapsaktører ved øvelser i regi av PHS, eller nødetatenes øvrige kurs- og øvingssentre. Eller etter avtale med PHS (v/JKØ <sup>9</sup> ).
ØV-SAMV-A1 og 2	Nasjonal gyldighet.	Benyttes for samvirke mellom beredskapsaktører og andre brukere i Nødnett ved øvelser i regi av PHS, eller nødetatenes øvrige kurs- og øvingssentre. Eller etter avtale med PHS (JKØ).

### 3.10 Tverrfaglige talegrupper

Tverrfaglige talegrupper brukes ved behov for samband mellom to brukergrupper hvor andre felles talegrupper ikke gir tilstrekkelig informasjonsbeskyttelse. Den organisasjon som eier hendelsen er ansvarlig for å initiere bruk av tverrfaglige talegrupper. Disse skal beskrives med omforent tekst i de berørtes parters sambandsreglement. Ved revisjon skal dette koordineres mellom de aktuelle reglementene.

Eksempler på tverrfaglig talegrupper er:

- xx-AMB-POL – for samarbeid mellom helse og politi under oppdrag der politiet er anmodet om å eskortere helseressurser
- 2xx-SIVFORS – for samarbeid mellom politidistrikt og sivilforsvaret

### 3.11 Sammenkobling med felles talegrupper

Hovedregel er at brukere selv skifter talegruppe i henhold til tildelt talegruppe for den enkelte hendelse. Det kan *unntaksvis* gjøres sammenkobling med felles talegrupper. Slik sammenkobling gjøres primært mellom talegrupper med flere aktører som trenger felles kommunikasjon, og hvor de ulike brukergruppene ikke har tilgang på hensiktsmessig felles talegruppe. Ellers kan sammenkobling med felles talegrupper besluttes når antall brukere i talegruppene eller andre forhold tilsier at det ellers er stor risiko for å miste kommunikasjon.

Kontrollrom (f.eks. 11x-sentral) som har behov for sammenkobling med en felles talegruppe, må innhente tillatelse fra eier av felles talegruppe som ønskes sammenkoblet før sammenkobling iverksettes. Kontrollrom som etter tillatelse oppretter sammenkobling, skal bekjentgjøre dette i talegruppene som berøres før sammenkoblingen iverksettes. Ved behov kan eier kreve sammenkoblingen fjernet, og dette skal umiddelbart etterkommes. Fjerning av sammenkobling skal bekjentgjøres i talegruppene som berøres før sammenkoblingen fjernes.

### 3.12 Internasjonale talegrupper i Nødnett

Felles talegrupper i Nødnett som er beregnet for kommunikasjon i andre land, eller med andre lands ressurser og bruk av disse talegruppene er beskrevet i vedlegg til dette dokumentet.

<sup>9</sup> Justissektorens kurs- og øvingssenter på Stavern.

Eksempler på internasjonale talegrupper er:

- NOSE-EM, tilsvarende bruksområde som BAPS, i samarbeid med svenske nødetater
- NOSE-CO, tilsvarende bruksområde som SAMVIRKE, i samarbeid med svenske samvirkeressurser
- NOSE-SAR, tilsvarende bruksområde som SAR, i samarbeid med svenske redningsressurser

### **3.13 Talegrupper i direktemodus (DMO)**

DMO-talegrupper er uavhengig av geografi og nettverk, men har begrenset rekkevidde. DMO-talegrupper kan benyttes der Nødnett ikke har dekning og/eller ved begrenset kapasitet.

#### *3.13.1 Felles DMO talegrupper i Norge*

Det er definert felles talegrupper i DMO.

DMO BAPS er begrenset til nødetatene (Brann, Politi, Akuttmedisin).

DMO SAMVIRKE kan gis til alle beredskapsaktører i Nødnett.

Bruk av DMO BAPS og DMO SAMVIRKE besluttet av Politiet.

DMO ANDRE-1 og 2 gis til alle brukere i Nødnett. Bruk av DMO ANDRE avtales og besluttet lokalt av brukere ved behov.

DMO-talegrupper som er nevnt over er ikke tillatt benyttet utenfor Norge.

#### *3.13.2 Internasjonale DMO talegrupper (EURO-DMO)*

EURO-DMO er DMO-talegrupper som kan brukes utenfor eget lands grenser eller for kommunikasjon med andre lands TETRA-brukere som er i Norge. EURO-DMO talegrupper skal ikke brukes utenfor Europa.<sup>10</sup>

Ved felles innsats benyttes primært EURO 1 og sekundært EURO 6, som er tilgjengelige for alle brukere av Nødnett. Oversikt over EURO-DMO talegrupper finnes i vedlegg til dette dokumentet.

---

<sup>10</sup> se Nødnett i bruk: En oversikt over tekniske løsninger og funksjoner i Nødnett, samt retningslinjer for bruk (DSB) punkt 4.1.6



## 4 Varsling og samvirke

### 4.1 Prosedyrer for varsling mellom nødetatene

For å ivareta samvirke mellom nødetatene når felles oppgaver skal løses, beskriver dette kapittel felles overordnede retningslinjer for varsling og kommunikasjon ved slik innsats.

#### 4.1.1 Trippelvarsling

Med trippelvarsling menes varsling mellom 11x-sentralene om hendelser, hvor det kan være behov for respons fra flere nødetater.

Trippelvarsling skal brukes mellom 11x-sentraler for å sikre en rask og korrekt innsats til hendelser hvor det er fare for liv, helse, miljø eller materielle verdier.

Den 11x-sentralen som mottar meldingen har ansvaret for å iverksette trippelvarsling uten unødig opphold.

Trippelvarsling skal primært være en konferansekoblet telefonsamtale hvor operatørene på alle tre sentralene samtidig kan koordinere sin innsats. Trippelvarsling kan gjennomføres med eller uten innringer i konferansekoblet telefonsamtale. Den enkelte etat responderer på hendelsen etter en fagkyndig vurdering.

Sekundært brukes 11X-talegruppe i Nødnett til trippelvarsling.

11x-sentralene skal alltid lytte på sine respektive 11X-talegrupper. Ved oppkall må det tydelig tilkjennegis at oppkallet foretas i 11X-talegruppe.

#### 4.1.2 SAR-varsling

Med SAR-varsling menes varsling mellom 11x-sentralene og HRS. SAR-varsling utføres umiddelbart ved henvendelse om situasjoner som initialt er å regne som en redningsaksjon. Det tilligger alle nødetatene (med LRS som den primært ansvarlige) å vurdere HRS inkludert i telefonkonferanse ved trippelvarsling (SAR-varsling).

Hendelser på vann/sjø skal umiddelbart varsles til HRS.

#### 4.1.3 Tverrvarsling

Med tverrvarsling menes varsling av en annen etats 11x-sentral ved behov for assistanse ved gjennomføring av egen etats innsats. Primært brukes telefon for varsling.

Sekundært brukes 11X-talegruppe i Nødnett til tverrvarsling.

#### 4.1.4 Overføring av nødmelding fra publikum

Ved nødmelding fra publikum som har kommet til feil 11x-sentral har mottagende 11x-sentral plikt og ansvar for å overføre henvendelsen til riktig 11x-sentral uten opphold. Det skal tydelig tilkjennegis om overførende sentral forblir i medlytt og at aksept for dette er gitt av innringer.

## 4.2 Varsling av beredskaps- og samvirkeaktører

Varsling av andre beredskaps- og samvirkeaktører og informasjon om talegruppe som skal benyttes under hendelsen gjøres pr. telefon, hvis ikke annet er avtalt lokalt.

### 4.2.1 Kommunikasjon mellom beredskaps- og samvirkeaktører og nødetatene

Initial kontakt med 11x-sentral gjøres primært på telefon. Deretter avtales hensiktsmessig kommunikasjonsvei. Ved bruk av felles- eller tverretatlige talegrupper avklares dette med eier av talegruppen.

### 4.2.2 2xx-ANROP

Politiets operasjonssentral lytter i talegruppe 2xx<sup>11</sup>-ANROP for eget politidistrikt. Nødetatene og, beredskapsaktører gis tilgang til 2xx-ANROP i sine terminaler. Samvirkeaktører kan gis tilgang etter godkjenning fra POD. Nødnettbrukere kan initiere kontakt med politiets operasjonssentral i denne talegruppen, men kun dersom ordinære kontaktkanaler er utilgjengelige. Talegruppen skal kun benyttes til å etablere kontakt for å avtale videre kommunikasjon på egnet talegruppe. Det skal ikke håndteres hendelser i 2xx-ANROP.

*Bruk av denne talegruppen skal begrenses til det strengt nødvendige.*

## 4.3 Informasjonsdeling og etablering av felles situasjonsforståelse

### 4.3.1 På vei til felles hendelse

Relevant informasjon tilknyttet pågående hendelse skal, så snart den foreligger, meddeles i felles talegruppe. Slik informasjon kan være opplysninger og observasjoner for å ivareta sikker og effektiv utrykning og felles situasjonsforståelse.

Eksempler på relevant informasjon:

- kjørevei
- møteplass
- innsatsområde
- skadeomfang
- melder, vitner. osv.
- farlig område
- situasjonsrapport (vindusrapport) fra første enhet på stedet (uavhengig av etat)
- viktig informasjon for den videre planlegging av ressurser som materiell, personell, beredskap osv.
- oppdatert situasjonsbeskrivelse til enheter på vei til hendelsen

11x-sentralene og leder for innsatsen fra hver samvirkeaktør skal lytte og samvirke på aktuell felles talegruppe. Øvrige utrykningsenheter på vei til slike hendelser skal primært lytte på aktuell felles talegruppe. 11x-sentralene er ansvarlige for å sikre at eventuelle enheter i etatsspesifikke talegrupper blir gjort kjent med informasjon som formidles i felles talegruppe.

Alle aktører bruker sine egne talegrupper for intern oppgaveløsning om ikke annet er avtalt.

Hvis informasjon som beskrevet over blir gitt i etatsspesifikk talegruppe og dette er opplysninger som er vesentlig for øvrige mannskaper knyttet til oppdraget, skal 11x-sentralen umiddelbart videreformidle informasjonen i felles talegruppe.

---

<sup>11</sup> 2xx er lik politidistriktsnummer

#### *4.3.2 Ved ankomst til felles hendelser*

Første enhet fra nødnetten som kommer frem til innsatsstedet skal umiddelbart gi en kort tilbakemelding i felles talegruppe for å beskrive hvordan situasjonen oppfattes.

I tiden fra første enhet er fremme og til nødnetten har etablert ledelse på stedet (ILKO) benyttes tildelt felles talegruppe både til ledelseskommunikasjon, oppgavefordeling, formidling av relevant informasjon osv. Politiets operasjonsleder beslutter i samråd med innsatsleder på stedet videre bruk av tildelt felles talegruppe.

Alternativer kan være at:

- talegruppen benyttes videre for nødvendig tverretattlig kommunikasjon og informasjonsdeling, både mellom utførende mannskaper og lederfunksjoner
- felles talegruppe begrenses til å være et ledelsessamband
- man avslutter bruk av felles talegruppe
- innsatsleder ber om å få tildelt ytterligere fellestalegrupper for å ivareta behov for ledelsessamband adskilt fra øvrig tverretattlig kommunikasjon

Hensiktsmessig utnyttelse av Nødnett er avhengig av størrelse på hendelsen, volum på kommunikasjonsbehov, organisering av ledelse på stedet, antall aktører, osv. Behov for tverretattlig informasjonsflyt må inngå i vurderingen.

#### *4.3.3 Under innsats i felles hendelser*

Operasjonssentralen koordinerer i samarbeid med innsatsleder bruken av felles talegrupper (TMO og DMO).

11x-sentralene og leder for innsatsen fra hver samvirkeaktør skal lytte på felles talegruppe som er tildelt en hendelse helt til innsatsen er avsluttet dersom ikke annet er avklart med innsatsleder for hendelsen. Dersom politiets operasjonsleder beslutter at bruk av felles talegruppe avsluttes før innsatsen på stedet avsluttes, forholder enhetene på stedet seg til etatsinterne talegrupper.

Samvirke- og beredskapsaktørene bruker sine egne talegrupper for intern kommunikasjon.

### **4.4 Bruk av Gateway ved samvirke**

Første enhet i innsatsområdet som oppdager at det er behov for utvidet dekning, vurderer bruk av Gateway, og iverksetter tiltak for å etablere gateway-løsning. Hvis flere gateway-enheter er tilgjengelig på stedet skal innsatsleder avgjøre hvilken gateway som skal benyttes.

### **4.5 Bruk av DMO repeater ved innsats i felles hendelse**

Første enhet i innsatsområdet som oppdager at det er utfordringer med dekning fra Nødnett på stedet, iverksetter tiltak for å etablere repeater-løsning dersom dette er nødvendig for å etablere kommunikasjon i området. Hvis flere repeatere er tilgjengelig på stedet skal innsatsleder avgjøre hvilken repeater som skal benyttes.

## **5 Kapasitetsbegrensninger i Nødnett**

Hvis et kapasitetsproblem i Nødnett oppstår i et innsatsområde skal Innsatsleder i samråd med øvrige etaters ledelse beslutte tiltak som begrenser bruk av en-til-en-samtaler og antall talegrupper i området. Kritisk kommunikasjon relatert til ivaretagelse av liv og helse skal prioriteres.

Ved kapasitetsproblemer som oppstår ved flere samtidige hendelser skal 11x-sentralene i samarbeid med de ulike innsatslederne treffe tiltak for begrensning i bruk av nettet i aktuelt område.

### **5.1 Tiltak ved kapasitetsproblemer**

Ved hendelser der politiet leder innsatsen, kan politiet beslutte følgende tiltak for å sikre kapasiteten i Nødnett:

- skjerpet sambandsdisiplin
- bruk av felles talegruppe
- redusere antall talegrupper i bruk på hendelsesstedet (avslutte lytting på talegrupper som IKKE er tildelt aktuell hendelse)
- stanse bruk av en-til-en samtaler i geografisk område nær hendelsen
- strengere prioritering av radiotrafikk
- beordre bruk av DMO
- bruk av status- og SDS-meldinger i stedet for tale i Nødnett
- bruk av alternative sambandsmidler

Etatenes driftsorganisasjoner (XDO) har tilgang på informasjon om belastningen i Nødnett. Ved kapasitetsproblemer, kan 11x-sentralen konferere med egen XDO for vurdering av hensiktsmessige tiltak. 11x-sentral skal dokumentere hendelser der tiltak iverksettes og melde slike hendelser videre til egen driftsorganisasjon (XDO) i samsvar med etatsinterne rutiner.

### **5.2 Manglende ledig taletid i talegruppe**

Ved "kø" i en talegruppe, men ledig kapasitet på tilgjengelig basestasjoner, bør taletrafikken fordeles på flere talegrupper. Bruk av talegrupper styres av 11x-sentralene i samråd med innsatsleder.

## **6 Opplæring og øvelser**

### **6.1 Krav til opplæring**

Alle brukere i Nødnett skal ha gjennomgått godkjent opplæring i henhold til gjeldende retningslinjer fra DSB, Helsedirektoratet eller POD før de gis tilgang til Nødnett. Den enkelte organisasjon er ansvarlig for at egne brukere har tilstrekkelig vedlikeholdt kompetanse på bruk av samband.

### **6.2 Opplæring og kapasitet**

Ved opplæringsaktivitet eller gjennomføring av øvelser hvor mer enn 20 radioterminaler er i bruk, og mer enn en talegruppe er planlagt brukt, eller ved utstrakt bruk av en-til-en samtaler, skal politiets operasjonssentral i området forhåndsvarsles, og det skal avtales hvordan opplæring/øvelse kan avbrytes ved behov.

### **6.3 Trening og øving**

Regelmessig trening og øvelse i bruk av Nødnett er viktig for å sikre god utnyttelse og korrekt bruk. Det er viktig at den enkelte bruker er trygg på bruken og kan håndtere systemet optimalt. Opplæring og øvelser er nærmere beskrevet i den enkelte organisasjons/etats reglement/prosedyre.

#### *6.3.1 Øvelse i skarpe talegrupper*

Øvelser som ikke er i regi av etatenes opplæringssentre bør foregå i skarpe talegrupper for at øving skal likne mest mulig på reelle hendelser. Oppkall innledes da med «Øvelse – Øvelse – Øvelse».

#### *6.3.2 Reelle hendelser under øvelser*

Reelle hendelser som oppstår under øvelser bekjentgjøres på samband ved å innlede sendingen med NO PLAY som beskrevet i vedlegg (Bruk av samband – Ekspedisjonsord).

## **7 Taushetsplikt og konfidensialitet i Nødnett**

### **7.1 Taushetsplikt**

Taushetsplikt er regulert gjennom hver brukerorganisasjons lovverk eller interne bestemmelser. Brukere av Nødnett må være bevisst sin forpliktelse til å beskytte sensitive og taushetsbelagte opplysninger som formidles via Nødnett. Det er viktig med bevissthet når det gjelder uvedkommendes anledning til å oppfatte taletrafikk i Nødnett.

Regler om taushetsplikt er ikke til hinder for nødvendig samvirke med andre aktører for å redde liv, helse og/eller for å hindre store materielle skader/verdier.

Det er ikke tillatt å lytte i talegrupper i Nødnett uten at det foreligger tjenstlig behov eller eier har gitt tillatelse.

Enhver bruker er ansvarlig for å forhindre at taushetsbelagt informasjon kommer på avveie. Nærmere regulering er beskrevet i organisasjonenes nivå 2 dokument.

### **7.2 Urettmessig bruk**

Radioterminaler tillates kun brukt når bruker har tjenstlig behov.

Radioterminaler skal være avslått hvis bruker ikke er i tjeneste. Brukere som er gitt tillatelse til å medbringe håndholdt radioterminal utenfor tjeneste, har ikke anledning til å benytte radioterminalen til annet enn til tjenstlig formål. Dersom vedkommende privat er knyttet til annen organisasjon som også benytter Nødnett, skal terminal fra denne organisasjonen benyttes. Urettmessig bruk kan medføre at radioterminalen blir deaktivert fra Nødnett.

### **7.3 Oppbevaring av radioterminaler**

Radioterminalen skal alltid oppbevares på forsvarlig måte slik at uvedkommende ikke får tilgang til denne.

Radioterminaler skal være avslått dersom bruker ikke er i umiddelbar nærhet.

### **7.4 Tap av radioterminal**

Alle brukerorganisasjoner som har Nødnett-terminaler skal sørge for at de har rutiner som sikrer:

- at tap av radioterminaler oppdages raskt
- at rutiner for varsling om radioterminaler på avveie er kjent blant brukerne
- at radioterminaler som kommer på avveie raskt blir deaktivert og sikret mot uautorisert lytting og misbruk

## 8 Vedlegg oversikt

Vedlegg nr.	Tittel
1	Definisjoner
2	Bruk av samband
3	Nødetatenes geografiske områder og kallesignaler
4	Nummerplan for alle aktører
5	Statusmeldinger
6	SAR talegrupper - oversikt og fordeling
7	Internasjonale talegrupper
8	Felles talegrupper forvaltet av DSB